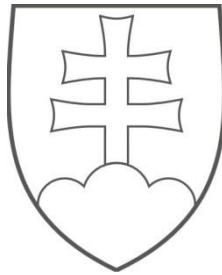

DOPRAVNÝ ÚRAD
LETISKO M. R. ŠTEFÁNKA, 823 05 BRATISLAVA
TRANSPORT AUTHORITY
M. R. STEFANIK AIRPORT, 823 05 BRATISLAVA, SLOVAK REPUBLIC

Číslo 06616/2022/ORD-031

Bratislava, 11. 7. 2022

ROZHODNUTIE

Dopravný úrad, ako správny orgán príslušný rozhodovať vo veci obmedzenia prístupu k železničným službám podľa ustanovenia § 39 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o dráhach**“)

r o z h o d o l

tak, že podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/1795 z 20. novembra 2018, ktorým sa stanovuje postup a kritériá uplatňovania skúšky hospodárskej rovnováhy podľa článku 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ (ďalej len „**vykonávacie nariadenie 2018/1795**“) a súčasne podľa § 39 ods. 5 zákona o dráhach sa **právo prístupu** spoločnosti YOSARIA TRAINS, a. s. so sídlom Tomášikova 10/D, 821 03 Bratislava, IČO: 35947233 (ďalej len „**YT**“) k železničnej infraštruktúre na území Slovenskej republiky pre navrhovanú novú službu s plánovaným dňom začatia prevádzky 10.12.2023 - jeden pár vlakov osobnej železničnej dopravy, s navrhovanými časmi odchodu a príchodu:

*odchod, Bratislava hl. st., 22:00 hod. – príchod, Humenné, 8:50 hod. a
odchod, Humenné, 20:30 hod - príchod, Bratislava hl. st., 6:20 hod.*

u d e l' u j e

a stanovuje, že o nové posúdenie rozhodnutia podľa § 39 ods. 5 zákona o dráhach možno požiadať v lehote do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia za podmienky, že žiadateľ preukáže skutočnosti, ktoré existovali už v čase výkonu skúšky hospodárskej rovnováhy navrhovanej novej

služby osobnej železničnej dopravy a vydania tohto rozhodnutia, a ktoré účastníci konania nie z vlastnej viny nemohli Dopravnému úradu predložiť.

O d ô v o d n e n i e

V konaní o obmedzení prístupu k železničným službám podľa § 39 zákona o dráhach a vykonávacieho nariadenia 2018/1795 Dopravný úrad postupoval podľa všeobecných procesných princípov.

Podľa § 111 ods. 1 zákona o dráhach, cit: „*Ak ďalej nie je ustanovené inak, na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje na postupy manažéra infraštruktúry pri pridelení kapacity infraštruktúry, pri príprave cestovného poriadku siete, pri príprave podmienok používania siete, na vydávanie predchádzajúceho súhlasu ministerstva podľa § 28 ods. 8 a na postup regulačného orgánu podľa § 39.*“.

Dňa 27.01.2022 bolo Dopravnému úradu v súlade s čl. 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 doručené oznámenie spoločnosti YT o plánovanej novej službe osobnej železničnej dopravy, ktorú chce YT začať prevádzkovať od 10.12.2023 (ďalej len „**nová služba**“), jeden pár vlakov, s odchodom vlaku zo stanice Bratislava hl. st. 22:00 hod. a príchodom do stanice Humenné 8:50 hod. a s odchodom zo stanice Humenné, 20:30 hod. a príchodom do stanice Bratislava hl. st. o 6:20 hod., (záznam č. 03966/2022, č. j. 06616/2022/ORD-001), (ďalej len „**oznámenie**“), ktoré Dopravný úrad v súlade s článkom 4 ods. 4 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 zverejnil dňa 31.01.2022 na svojom webovom sídle.

Dopravný úrad písomne oznámil vyššie uvedenú skutočnosť všetkým subjektom, ktoré mali v zmysle článku 11 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor (ďalej len „**smernica 2012/34/EÚ**“) a podľa čl. 5 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 právo podať žiadosť o vykonanie skúšky hospodárskej rovnováhy a o obmedzenie práva prístupu železničného podniku k železničným službám, ktoré poskytuje manažér infraštruktúry v súvislosti s prístupom na železničnú infraštruktúru, medzi miestom odchodu vlaku a miestom určenia vlaku na území Slovenskej republiky, ak sa na túto časť železničnej infraštruktúry vzťahuje zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme (záznam č. j. 06616/2022/ORD-002, zo dňa 31.01.2022). Uvedené Dopravný úrad oznámil aj manažérovi infraštruktúry Železnice Slovenskej republiky (ďalej len „**ŽSR**“), ktorého požiadal o informáciu, či si žiadateľ, spoločnosť YT, v súlade s čl. 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 ako aj podľa § 40 ods. 4 prvej vety zákona o dráhach splnila svoju oznamovaciu povinnosť voči manažérovi infraštruktúry o uvedenej novej službe osobnej železničnej dopravy (záznam č. j. 06616/2022/ORD-003 zo dňa 31.01.2022). ŽSR informovali Dopravný úrad, že žiadateľ zaslal upovedomenie o predmetnej novej službe ŽSR dňa 17.2.2022 v podobe zverejnenej žiadosti o skúšku hospodárskej rovnováhy, a to formou e-mailu (záznam č. 08122/2022, č. j. 06616/2022/ORD-009).

Dňa 02.02.2022, t. j. v zákonnej lehote do jedného mesiaca od zverejnenia oznámenia o plánovanej novej službe na webovom sídle regulačného orgánu, bola Dopravnému úradu v súlade s čl. 5 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 a v súlade s § 39 ods. 3 zákona o dráhach, doručená odôvodnená žiadosť Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ako objednávateľa dopravných služieb vo verejnom záujme (ďalej len „**MDV SR**“), o vykonanie skúšky hospodárskej rovnováhy v súlade s čl. 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 k uvedenej plánovanej novej službe (ďalej len „**skúška**“), (záznam č. 04870/2022, č. j. 06616/2022/ORD-004). Doručením predmetnej žiadosti, ktorá bola podaná včas a oprávneným subjektom v zmysle čl. 5 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795, sa začalo správne konanie, s povinnosťou Dopravného úradu rozhodnúť v predmetnej veci. V nadväznosti

na ustanovenie § 111 ods. 1 zákona o dráhach sa na postup regulačného orgánu podľa § 39 všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje.

Dopravný úrad informoval o uvedenej skutočnosti všetkých účastníkov konania, ktorých okruh stanovil na základe ustanovení čl. 4 ods. 4 a čl. 7 vykonávacieho nariadenia 2018/1795. V zákonom stanovenej lehote podľa § 39 ods. 3 zákona o dráhach a podľa čl. 7 vykonávacieho nariadenia 2018/1795 si od dotknutých subjektov vyžiadal informácie a doklady k vykonaniu skúšky. Lehota na poskytnutie požadovaných informácií bola stanovená všetkým účastníkom konania rovnako, do jedného mesiaca od dátumu doručenia žiadosti o poskytnutie informácií, ktorá vzhľadom na rôzny dátum doručenia plynula každému účastníkovi konania samostatne.

MDV SR bolo oznámenie o začatí konania a žiadosť o informácie v súvislosti s vykonaním skúšky doručené dňa 07.02.2022 (záznam č. j. 06616/2020/ORD-005). Dňa 04.03.2022 bola Dopravnému úradu zo strany MDV SR doručená odpoveď na žiadosť o informácie v súvislosti s výkonom skúšky (záznam č. 10047/2022, č. j. 06616/2022/ORD-012) a dňa 07.03.2022 boli doručené podklady ku skúške (záznam č. 10134/2022, č. j. 06616/2022/ORD-011).

Spoločnosti Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (ďalej len „**ZSSK**“) bolo oznámenie o začatí konania a žiadosť o informácie v súvislosti s vykonaním skúšky doručené dňa 08.02.2022 (záznam č. j. 06616/2020/ORD-007). Dňa 07.03.2022 ZSSK doručila „Zaslanie informácii k oznámeniu o začatí správneho konania v súvislosti s výkonom skúšky hospodárskej rovnováhy novej služby osobnej železničnej dopravy spoločnosti YOSARIA TRAINS a.s.“, (záznam č. 10343/2022, č. j. 06616/2022/ORD-015).

Spoločnosti YT bolo oznámenie o začatí konania a žiadosť o informácie v súvislosti s vykonaním skúšky doručené dňa 08.02.2022 (záznam č. j. 06616/2020/ORD-008). Dňa 06.03.2022 boli v zákonnej lehote doručené zo strany YT informácie a dokumenty ku skúške (záznam č. 10058/2022, č. j. 06616/2022/ORD-013). Dňa 15.3.2022 YT zaslala e-mailom „verziu podkladov s dátami obsahujúcimi obchodné tajomstvo, ako doplnok podkladov ku skúške (záznam č. 11590/2022, č. j. 06616/2022/ORD-016).

Manažérovi infraštruktúry ŽSR bolo oznámenie o začatí konania a žiadosť o informácie v súvislosti s vykonaním skúšky doručené dňa 08.02.2022 (záznam č. j. 06616/2020/ORD-006). Dňa 02.03.2022 boli Dopravnému úradu zo strany ŽSR doručené podklady ku skúške (záznam č. 09380/2022, č. j. 06616/2022/ORD-010), kde bolo okrem iného konštatované, že v oznámení chýbajú niektoré informácie, bez ktorých nie je možné navrhnúť riešenie možných kolíznych situácií. Dňa 09.03.2022 bolo Dopravnému úradu zo strany ŽSR doručené „Doplnenie informácií k odpovedi na oznámenie o začatí konania a žiadosť o informácie v súvislosti s výkonom skúšky hospodárskej rovnováhy“ (záznam č. 10596/2022, č. j. 06616/2022/ORD-014), kde ŽSR opätovne poukazujú na nedostatok informácií o novej službe, bez ktorých nebolo možné spracovať kompletne podklady ku skúške. Dopravný úrad po preštudovaní podkladov, ktoré spoločnosť YT predložila ku skúške, konštatoval, že požadované informácie pre ŽSR sa nenachádzajú ani v uvedených podkladoch. Z tohto dôvodu Dopravný úrad vyzval listom č. j. 06616/2022/ORD-017 zo dňa 25.03.2022 spoločnosť YT o doplnenie podkladov ku skúške podľa požiadaviek ŽSR. Spoločnosť YT dňa 29. 03. 2022 obratom zaslala požadované informácie (záznam č. 14226/2022, č. j. 06616/2022/ORD-019). Uvedené informácie Dopravný úrad zaslal ŽSR a požiadal o dopracovanie podkladov ku skúške (list č. j. 06616/2022/ORD-018 zo dňa 29.3.2022). Odpoveď na uvedené bola Dopravnému úradu doručená dňa 22.04.2022 (záznam č. 19247/2022, č. j. 06616/2022/ORD-020). Vzhľadom na potrebu doplnenia ďalších informácií zo strany YT v podkladoch spracovávaných ŽSR ku skúške, Dopravný úrad dňa 26.04.2022 listom č. j. 066/2022/ORD-021) vyzval YT na spracovanie ďalších doplňujúcich informácií. Spoločnosť YT informovala Dopravný úrad o doriešení sporných bodov v podkladoch ku skúške so ŽSR (záznam č. 22843/2022, č. j. 06616/2022/ORD-022 a záznam č. 23408/2022, č. j. 06616/2022/ORD-023).

Spoločnosť YT preposlala Dopravnému úradu dňa 07.06.2022 „Doplnenie podkladov ŽSR ku skúške hospodárskej rovnováhy“ (záznam č. 29276/2022, č. j. 06616/2022/ORD-026).

Dopravný úrad dňa 30.5.2022 požiadal ZSSK o stanovisko k zisteným údajom pre účtovne uzavretý rok 2021 z dôvodu spresnenia údajov, týkajúcich sa dodatočných úhrad nákladov za výkony vlakových kilometrov za rok 2021 a predpoklad na rok 2022 (záznam č. j. 06616/2022/ORD-025). O uvedenom Dopravný úrad informoval e-mailom spoločnosť YT (záznam č. j. 06616/2022/ORD-024).

Dňa 07.06.2022 bola Dopravnému úradu doručená žiadosť spoločnosti YT ohľadne pripomienok ZSSK k novej službe (záznam 29551/2022, č. j. 06616/2022/ORD-027). Dopravný úrad zaslal spoločnosti YT e-mailom odpoveď dňa 08.06.2022 (záznam č. j. 06616/2022/ORD-028). Dňa 20.06.2022 bola Dopravnému úradu doručená zo strany ZSSK odpoveď na predmetnú žiadosť (záznam 32143/2022, č. j. 06616/2022/ORD-029).

Týmto Dopravný úrad získal všetky potrebné informácie a podklady ku skúške od všetkých účastníkov konania, ktoré vyhodnotil ako úplné a dostačujúce pre požadovaný účel výkonu skúšky hospodárskej rovnováhy a prijatia rozhodnutia podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795.

Znenie ustanovení, podľa ktorých konal Dopravný úrad v tomto konaní:

Podľa čl. 2 ods. 2 prvej hlavy Ústavy Slovenskej republiky „*Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*“.

Podľa § 39 ods. 1 zákona o dráhach, cit.: „*Regulačný orgán môže na žiadosť osôb uvedených v osobitnom predpise^{14a)} obmedziť na území Slovenskej republiky prístup železničného podniku k železničným službám, ktoré poskytuje manažér infraštruktúry medzi východiskovým bodom a cieľovým bodom vlaku, ak sa na túto časť železničnej infraštruktúry alebo na alternatívnu trasu vzťahuje zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme a uplatňovanie práva prístupu by ohrozilo hospodársku rovnováhu predmetnej zmluvy.*“.

Podľa § 39 ods. 3 zákona o dráhach, cit.: „*O tom, či by sa uplatnením tohto práva narušila hospodárska rovnováha zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, rozhodne regulačný orgán na žiadosť objednávateľa dopravných služieb, ktorý uzatvoril zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme, manažéra infraštruktúry alebo železničného podniku, ktorý plní záväzok zo zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme po vykonanej analýze podľa odseku 4. Žiadosť sa podáva do jedného mesiaca od zverejnenia oznámenia o plánovanej novej službe na webovom sídle regulačného orgánu. Do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia regulačného orgánu manažér infraštruktúry nepovolí prístup k železničnej infraštruktúre železničnému podniku.*“.

Podľa § 39 ods. 4 zákona o dráhach, cit.: „*Regulačný orgán analýzou zisťuje vplyv práva podľa odseku 1 na ziskovosť dopravných služieb poskytovaných železničným podnikom na základe zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, vplyv na náklady, ktoré znáša objednávateľ dopravných služieb, a vplyv na cestovné pri zohľadnení umiestnenia staníc a počtu zastavení vlaku na vlakovej ceste a načasovania a frekvencie jednotlivých vlakov.*“.

Podľa § 39 ods. 5 zákona o dráhach, cit.: „*Regulačný orgán si do jedného mesiaca od prijatia žiadosti vyžiada potrebné informácie a údaje na účel analýzy podľa odseku 4 a zmluvné strany zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, manažér infraštruktúry a železničný podnik, ktorý žiada o prístup k železničnej infraštruktúre, sú povinní tieto informácie a údaje poskytnúť v lehote, ktorú určí. Ak železničný podnik, ktorý žiada o prístup k železničnej infraštruktúre, neposkytne informácie a údaje*

podľa prvej vety alebo informácie nie sú dostatočné ani po opakovanej výzve na ich doplnenie, manažér infraštruktúry na základe rozhodnutia regulačného úradu nepovolí prístup k železničnej infraštruktúre podľa § 38 ods. 1. Regulačný orgán posúdi poskytnuté informácie a údaje a podľa potreby ich prerokuje s osobami podľa odseku 3. Najneskôr do šiestich týždňov odo dňa, keď získal všetky potrebné informácie a údaje, regulačný orgán rozhodne o obmedzení alebo neobmedzení prístupu železničného podniku podľa odseku 1. Regulačný orgán musí svoje rozhodnutie odôvodniť a určiť v ňom podmienky, za ktorých môže požiadať o nové posúdenie rozhodnutia ktorýkoľvek žiadateľ podľa odseku 3 alebo železničný podnik, ktorý žiada o prístup k železničnej infraštruktúre, v lehote do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia. Proti rozhodnutiu regulačného úradu nemožno podať rozklad. Ak regulačný orgán po vykonaní analýzy dôjde k záveru, že právo prístupu k železničným službám podľa odseku 1 môže ohroziť hospodársku rovnováhu zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, môže navrhnúť zmenu železničnej služby tak, aby sa zabezpečilo splnenie podmienok určených v rozhodnutí regulačného orgánu, za ktorých bolo možné požiadať o udelenie prístupu k železničným službám.“.

Podľa § 39 ods. 6 zákona o dráhach, cit.: „Regulačný orgán nespístupní citlivé obchodné informácie osôb podľa odseku 5 na ich žiadosť. O tom, či sa informácie považujú za citlivé obchodné informácie rozhodne regulačný orgán. To sa nevzťahuje na informácie, ktoré sú nevyhnutné vo vzťahu k oznámeniu o plánovanej novej službe podľa odseku 3.“.

Podľa § 40 ods. 4 zákona o dráhach, cit.: „Ak žiadateľ mieni požiadať manažéra infraštruktúry o pridelenie kapacity infraštruktúry so zámerom vykonávať osobnú dopravu a zároveň je na túto časť železničnej infraštruktúry alebo na alternatívnu trasu obmedzené právo k prístupu k železničnej infraštruktúre, alebo sa na ňu vzťahuje zmluva o službách vo verejnom záujme, upovedomí o tom manažéra infraštruktúry a regulačný orgán najneskôr 18 mesiacov pred nadobudnutím platnosti cestovného poriadku, ktorého sa žiadosť o pridelenie kapacity infraštruktúry týka. S cieľom umožniť posúdenie možného hospodárskeho vplyvu na existujúce zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, regulačný orgán najneskôr do desiatich dní zabezpečí na celej navrhovanej vlakovej trase informovanie príslušných regulačných orgánov, ktoré informujú dotknutých objednávateľov dopravných služieb uzavierajúcich zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme, manažérov infraštruktúry a železničné podniky, ktoré plnia záväzok z týchto zmlúv.“

Európska komisia vo svojom Interpretáčnom oznámení Komisie týkajúcom sa niektorých ustanovení smernice 2007/58/ES (2010/C 353/01) (ďalej len “**interpretačné oznámenie Komisie**“), ktoré bolo nahradené smernicou, uvádza: „Na účely stanovenia vplyvu na ziskovosť železničného podniku a na čisté náklady príslušného orgánu verejnej moci sa v odôvodnení 12 navrhujú rôzne položky, ktoré by mohlo byť užitočné zohľadniť: dopyt cestujúcich, stanovenie ceny lístkov, postupy vydávania lístkov, umiestnenie a počet zastávok na oboch stranách hranice a načasovanie a frekvencia nového spoja. Zohľadnenie iba samotných týchto faktorov sa však nepovažuje za ekonomickú analýzu požadovanú smernicou a nie je dostatočné na určenie toho, či by došlo k ohrozeniu hospodárskej rovnováhy alebo nie. Tieto aspekty sa uvádzajú iba ako príklady. Zoznam týchto aspektov nie je vyčerpávajúci ani povinný.“.

Je nesporné, že z uvedeného interpretačného oznámenia Komisie vychádzala aj smernica 2012/34/EÚ, nakoľko jej odôvodnenie je založené na vyššie uvedených zásadách a princípoch. (napr. ods. 21 preambuly smernice 2012/34/EÚ).

Odsek 21 preambuly smernice 2012/34/EÚ, cit.: „Posúdenie, či hospodárska rovnováha zmluvy o službách vo verejnom záujme bola ohrozená, by malo zohľadniť vopred určené kritériá, ako je vplyv na ziskovosť akýchkoľvek služieb, ktoré sú zahrnuté v zmluve o službách vo verejnom záujme, vrátane následných vplyvov na čisté náklady, ktoré znáša príslušný orgán verejnej moci, ktorý zadal zákazku, dopyt cestujúcich, stanovenie ceny cestovného, spôsob predaja prepravných dokladov, umiestnenie a počet zastávok na oboch stranách hranice a načasovanie a frekvencia navrhutej novej služby.“

Podľa ustanovenia článku 11 ods. 2 smernice 2012/34/EÚ, cit.: „S cieľom určiť, či by sa ohrozila hospodárska rovnováha zmluvy o službách vo verejnom záujme, relevantný regulačný orgán či orgány uvedené v článku 55 vykonávajú objektívnu hospodársku analýzu a svoje rozhodnutie založia na vopred určených kritériách. Toto určenie vykonávajú na základe žiadosti, ktorú do jedného mesiaca od prijatia oznámenia o zamýšľanej službe osobnej dopravy uvedenej v čl. 38 ods. 4 predložil niektorý z týchto subjektov:

- a) príslušný orgán alebo príslušné orgány, ktoré zadali zmluvu o službách vo verejnom záujme;
- b) akýkoľvek iný zainteresovaný príslušný orgán, ktorý má právo obmedziť prístup podľa tohto článku;
- c) manažér infraštruktúry;
- d) železničný podnik, ktorý plní zmluvu o službách vo verejnom záujme.

Príslušné orgány a železničné podniky poskytujúce služby vo verejnom záujme poskytnú príslušnému regulačnému orgánu alebo orgánom primerané informácie potrebné na to, aby sa dospelo k rozhodnutiu. Regulačný orgán posúdi informácie poskytnuté týmito stranami a v prípade potreby do jedného mesiaca od prijatia žiadosti požiada o relevantné informácie a začne konzultácie so všetkými príslušnými stranami. Regulačný orgán podľa potreby konzultuje so všetkými príslušnými stranami a v primeranom, vopred určenom čase, ale v každom prípade do šiestich týždňov od získania všetkých príslušných informácií informuje príslušné strany o svojom odôvodnenom rozhodnutí.“

Podľa čl. 38 ods. 4 smernice 2012/34/EÚ, cit.: „Ak žiadateľ mieni požiadať o kapacitu infraštruktúry s cieľom prevádzkovať službu osobnej dopravy v členskom štáte, v ktorom je právo prístupu k železničnej infraštruktúre obmedzené v súlade s článkom 11, informuje o tom manažérov infraštruktúry a dotknuté regulačné orgány najneskôr 18 mesiacov pred nadobudnutím platnosti cestovného poriadku, ktorého sa žiadosť o kapacitu týka...“

Preambula (8) vykonávacieho nariadenia 2018/1795: „Rozhodnutie regulačného úradu by malo zahŕňať posúdenie čistých prínosov pre zákazníkov vyplývajúce z novej služby osobnej železničnej dopravy v krátkodobom a strednodobom horizonte a malo by zohľadňovať technické informácie zo strany manažéra infraštruktúry o relevantných požiadavkách na infraštruktúru, o očakávanom vplyve na výkonnosť siete a o optimálnom využití kapacity všetkými žiadateľmi.“

Čl. 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795, cit.: „nová služba osobnej železničnej dopravy je služba osobnej železničnej dopravy určená na prevádzku podľa cestovného poriadku. Ktorá je buď úplne nová alebo s ktorou súvisí podstatná zmena už existujúcej služby osobnej železničnej dopravy, najmä pokiaľ ide o zvýšenie frekvencie alebo vyšší počet zastávok, a ktorá sa neposkytuje na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme.“

Čl. 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795, cit.: „Žiadateľ informuje manažérov infraštruktúry a dotknuté regulačné orgány o svojom zámere prevádzkovať novú službu osobnej železničnej dopravy v súlade s lehotou stanovenou v článku 38 ods. 4 smernice 2012/34/EÚ.“

Podľa čl. 10 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795, cit.: „Regulačný orgán posúdi, či by navrhovaná nová služba osobnej železničnej dopravy neohrozovala hospodársku rovnováhu zmluvy o službách vo verejnom záujme...“

Podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 2018/1795, cit.: „Na základe skúšky hospodárskej rovnováhy vykonanej v súlade s článkami 9 a 10 regulačný orgán prijme rozhodnutie podľa čl. 11 ods. 2 smernice 2012/34/EÚ, na základe ktorého sa udelí, upraví, udelí len za určitých podmienok, alebo odmietne právo prístupu k železničnej infraštruktúre.“

Podľa § 21 ods. 4 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, cit.: „Zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme v železničnej doprave sa uzatvára na zabezpečenie dopravných služieb vo vnútroštátnej doprave a v medzinárodnej doprave po štátnu hranicu Slovenskej republiky, vrátane peážnej dopravy vlakmi verejnej osobnej dopravy, ktoré majú na území Slovenskej republiky najmenej jednu zastávku na vystúpenie alebo na nastúpenie cestujúcich. Objednávateľ dopravných služieb môže uzavrieť zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme v železničnej doprave priamym zadáním vybranému železničnému podniku alebo formou verejnej súťaže podľa tohto zákona...“.

Dopravný úrad v konaní podľa § 39 ods. 1 zákona o dráhach rozhodoval o obmedzení práva prístupu spoločnosti YT k železničným službám na danej trase a rozhodoval o tom, či by uplatňovanie práva prístupu ohrozilo hospodársku rovnováhu Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzatvorenej dňa 27.11.2020 medzi Slovenskou republikou zastúpenou MDV SR a ZSSK (ďalej len „zmluva“). Dopravný úrad posudzoval možné ohrozenie v súčasnosti platnej zmluvy, t. j. zmluvy, ktorej platnosť je podľa bodu 3.8. čl. 3 tejto zmluvy - Výklad pojmov zmluvy od 1.1.2021 do 31.12.2030.

Podľa článku 11 ods. 2 smernice 2012/34/EÚ Dopravný úrad vykonal skúšku. Dopravný úrad, ako regulačný orgán pre sektor železničnej dopravy v Slovenskej republike podľa § 103 ods. 1 písm. b) zákona o dráhach, v súlade s § 39 ods. 4 zákona o dráhach, skúškou zisťoval vplyv na ziskovosť dopravných služieb vo verejnom záujme poskytovaných ZSSK, vplyv na náklady, ktoré znáša objednávatel' dopravných služieb vo verejnom záujme MDV SR a vplyv na cestovné pri zohľadnení umiestnenia staníc a počtu zastavení vlaku na vlakovej ceste, načasovania a frekvencie jednotlivých vlakov.

Dopravný úrad v súlade s preambulou (8) vykonávacieho nariadenia 2018/1795 rámcovo určil obsah skúšky. Primárne posudzoval vplyv na čistý finančný účinok služieb poskytovaných v rámci zmluvy. Ďalej posudzoval kritériá ako: prípadné konkurenčné reakcie ZSSK, prípadné úspory nákladov ZSSK, prípadné prínosy pre ZSSK po zavedení novej služby, prípadné zúženie rozsahu pôsobnosti existujúcej zmluvy, vplyv na výkon a kvalitu železničných služieb, vplyv na plánovanie cestovného poriadku v rámci železničných služieb, ako aj vplyv na prípadné investície železničných podnikov alebo príslušných orgánov do železničných koľajových vozidiel. Dopravný úrad okrem ekonomických ukazovateľov novej služby vyhodnocoval aj prínosy novej služby pre zákazníkov.

Finančný vplyv novej služby – podľa účtovnej závierky ZSSK za rok 2021 na realizáciu prevádzky osobnej železničnej dopravy, služieb vo verejnom záujme, bola za rok 2021 priznaná úhrada preddavkovými platbami vo výške 373 225 000 EUR. Podľa Čiastkovej zmluvy pre rok 2022 k zmluve, bod 1.3. “Objednávateľ v roku 2022 v súvislosti s plnením predmetu Zmluvy poskytne Dopravcovi maximálnu Ročnú zálohovú úhradu v celkovej výške 330 000 000,- EUR“. V súlade s Memorandom o spolupráci uzatvoreným medzi MDV SR a Ministerstvom financií Slovenskej republiky bola vyčíslená ročná zálohová úhrada vo výške 354 829 594 EUR. Podľa písomného vyjadrenia ZSSK očakáva ďalšie vplyvy, ktoré budú predmetom konečného zúčtovania Čiastkovej zmluvy pre rok 2022 k zmluve (záznam č. j. 06616/2022/ORD-029). *Z tohto dôvodu v konečnom dôsledku môže byť vplyv novej služby na zmluvu ešte menší.*

Vyčíslený vplyv novej služby je nastavený na základe prepočtov a biznis plánov ako YT tak aj dopravcu zabezpečujúceho služby vo verejnom záujme (t. j. ZSSK), na základe ročnej zálohovej úhrady, dodatočnej úhrady nákladov za výkony vlakových kilometrov za rok 2021 a predpokladaných ročných zálohových úhrad za výkony vlakových kilometrov za rok 2022. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase výkonu skúšky mal Dopravný úrad k dispozícii hodnotu maximálnej ročnej zálohovej úhrady pre rok 2022 podľa Čiastkovej zmluvy pre rok 2022 k zmluve a hodnotu ročnej zálohovej úhrady v súlade

s Memorandom o spolupráci uzatvorenom medzi MDV SR a Ministerstvom financií Slovenskej republiky pre rok 2022, Dopravný úrad vyčíslil vplyv novej služby ako hodnotu intervalu

<0,53 % – 0,55 %>.

Modelovo je uvažované, že všetci cestujúci, ktorí prestanú využívať služby ZSSK v lôžkových a ležadlových vozňoch vlakov 614/615 na uvedenej trase (50 % z cestujúcich v lôžkových a ležadlových vozňoch), začnú využívať novú službu a obsadia vlak novej služby. Uvedené je nadhodnotené, nakoľko má Dopravný úrad za to, že klientela cestujúcich, využívajúca novú službu, nebude tvorená výhradne z cestujúcich, ktorí prídu z vlakov ZSSK, ale ako deklaruje aj YT, budú to cestujúci aj z iných dopravných módov.

Možno teda konštatovať, že vyčíslený vplyv novej služby na zmluvu je modelovo nastavený ako maximálny vplyv novej služby v ideálnych podmienkach, ktoré v praxi nebudú dosiahnuté.

Na základe vyššie uvedených prepočtov a vyhodnotenia tohto kritéria možno konštatovať, že vyčíslenú hodnotu nie je možné považovať za závažný negatívny vplyv na zmluvu.

Citácia interpretačného oznámenia Komisie:

„Nie každý vplyv na zmluvu o poskytovaní služieb vo verejnom záujme by sa mal považovať za ohrozenie hospodárskej rovnováhy. Žiadny obmedzený alebo jednorazový vplyv, najmä v rozsahu stanovenom v samotnej zmluve, by sa nemal považovať za „ohrozenie“. Posúdením by sa malo preukázať, že je ovplyvnená životaschopnosť služieb prevádzkovaných na základe zmluvy o poskytovaní služieb vo verejnom záujme. Rovnováha by sa mala považovať za ohrozenú, ak je možné preukázať, že by bola ohrozená ekonomická realizovateľnosť prevádzkovania týchto služieb vo verejnom záujme, ktorá poskytuje primeranú úroveň kvality. V tejto súvislosti by nebolo dostatočné preukázať, že vstupom nového prevádzkovateľa na trh by došlo k zvýšeniu príspevku z verejných zdrojov. Aby sa hospodárska rovnováha dotknutej zmluvy o poskytovaní služieb vo verejnom záujme považovala za ohrozenú, takéto zvýšenie príspevku z verejných zdrojov by muselo byť výrazné.“

Dopravný úrad na základe analýzy vyhodnotil, že pravdepodobný vplyv novej služby nemožno považovať za zásadný, nakoľko skúška nepreukázala ohrozenie hospodárskej rovnováhy existujúcej zmluvy ako celku.

V konaní bolo preukázané, že služba má vplyv, ktorý síce nie je závažný, ale ani zanedbateľný, na čisté náklady príslušného orgánu, ktorý zadáva zmluvu. Avšak ani na tomto základe nie je možné hospodársku rovnováhu zmluvy považovať za ohrozenú.

Dopravný úrad posudzoval v skúške okrem finančného vplyvu novej služby na služby poskytované v rámci zmluvy aj ďalšie stanovené kritériá a skonštatoval nasledovné:

- možné konkurenčné reakcie ZSSK – podstatou existujúcej služby ZSSK je zabezpečovanie dopravnej obslužnosti územia vo verejnom záujme prostredníctvom poskytovania služieb lôžok, ležadiel, sedadiel a autovožňov. Nová služba neposkytne služby v rovnakej šírke ani v rovnakých stanicích. Je pravdepodobné, že dopravná obslužnosť vo verejnom záujme bude zabezpečovaná po zavedení novej služby obdobne.
- *cena cestovného* - v rámci prepravy ZSSK bude i naďalej uplatňovať aktuálny cenník ZSSK pre služby vo verejnom záujme. Cenu cestovného vo vlakoch novej služby spoločnosť YT

nastavila vzhľadom na nadštandardné služby, ktoré chce v rámci novej služby zabezpečiť vo vyššej cenovej relácii oproti súčasným cenám cestovného vo vlakoch ZSSK,

- *spôsob predaja cestovných dokladov YT* - predaj cestovných dokladov chce realizovať spoločnosť YT v pokladniciach na železničných staniách, na webovom sídle alebo v mobilnej aplikácii a ako aj doplnkový predaj priamo vo vlaku YT. Štruktúra cestovného nebola v podkladoch špecifikovaná,
- *spôsob predaja cestovných dokladov ZSSK* – z podkladov je zrejmé, že do budúcnosti pri zavedení novej služby ZSSK uvažuje s rovnakými možnosťami predaja cestovných dokladov ako doteraz a tie sú v zásade totožné s možnosťami predaja cestovných dokladov, s ktorými uvažuje YT,
- *štruktúra lístkov* - ZSSK má rôznorodú štruktúru lístkov, druhy cestovného boli predložené v rámci tabuľkových spracovaní údajov;
- *prípadné úspory nákladov ZSSK, ako aj prípadné prínosy pre ZSSK po zavedení novej služby* - možno konštatovať, že prípadné úspory ZSSK po zavedení novej služby sa javia ako nereálne. Nie je predpoklad, že by nová služba pre ZSSK, ako dopravcu vo verejnom záujme, bola prínosná;
- *prípadné zúženie rozsahu pôsobnosti existujúcej zmluvy, najmä keď sa v predmetnom období blíži čas uplynutia jej platnosti* - služby vo verejnom záujme sú zabezpečované na základe objednávky výkonov zo strany objednávateľa – Slovenskej republiky v zastúpení MDV SR. MDV SR v podkladoch nedeclarovalo, že by v prípade zavedenia novej služby pristúpilo k redukcii dopravných služieb vo verejnom záujme. V súčasnosti platná zmluva zo dňa 27.11.2020 má dobu platnosti od 1.1.2021 do 31.12.2030. Pre rok 2021 bola uzavretá Čiastková zmluva pre rok 2021. K Čiastkovej zmluve pre rok 2021 boli uzavreté Dodatky č. 1 až 7. Pre rok 2022 bola uzavretá Čiastková zmluva pre rok 2022. Vzhľadom na platnosť predmetnej zmluvy objednávateľ služieb vo verejnom záujme neposkytol informáciu o plánovanom zúžení rozsahu pôsobnosti zmluvy vo vzťahu k predmetnej trase;
- *vplyv na výkon a kvalitu železničných služieb* – spoločnosť ZSSK v podkladoch ku skúške rozpracovala reakcie vplyvu na výkon železničných služieb po zavedení novej služby závisiacich od viacerých faktorov. Konkretizácia krokov dopravcu zabezpečujúceho služby vo verejnom záujme v nadväznosti na elimináciu vplyvu a kvalitu železničných služieb po zavedení novej služby je predmetom nezverejňovaného biznis plánu ZSSK. Dopravný úrad má za to, že nebude ohrozený výkon a kvalita železničných služieb;
- *vplyv na plánovanie cestovného poriadku v rámci železničných služieb* - podľa vyjadrenia ZSSK sa po zavedení novej služby nebudú meniť na danej trase časové polohy vlakov vo verejnom záujme. Ako uvádza ŽSR, konfliktnosť novej služby s vlakmi vo verejnom záujme, a teda možné meškanie vlakov, už bolo riešené v rámci pracovných stretnutí so zástupcami spoločnosti YT v priebehu spracovávaní skúšky;
- *vplyv na prípadné investície železničných podnikov alebo príslušných orgánov do železničných koľajových vozidiel* – ZSSK nedeclarovala zámer investovať do železničných koľajových vozidiel pre danú trasu a rovnako nie je predpoklad, že zloženie dotknutých vlakov by sa malo v budúcnosti meniť. Naďalej sa budú uplatňovať stanovené štandardy.

Dopravný úrad okrem ekonomických ukazovateľov novej služby a ich dopadu na dopravné služby vo verejnom záujme posudzoval *prínosy novej služby pre zákazníkov*. Nová služba, pokiaľ jej bude pridelená kapacita, bude novým priamym spojom bez závažného vplyvu na služby vo verejnom záujme,

čo môže byť prínosom v krátkodobom ako aj strednodobom horizonte. Ako deklaruje spoločnosť YT, vlaky novej služby budú poskytovať nadštandardné služby pre cestujúcich v lôžkových a ležadlových vozňoch. Nakoľko ZSSK bude i naďalej poskytovať služby vo verejnom záujme na danej trase vo vlakoch aj so sedadlovými vozňami a autovožňami, v tomto smere služba vo verejnom záujme ostáva voči novej službe bezkonkurenčná a neohrozená novou službou.

Skúškou preukázaný vplyv novej služby na zmluvu je potrebné považovať za teoreticko – matematické vyjadrenie, ktoré sa opiera o súčasné a v minulosti vyčíslené počty cestujúcich a tržby dopravcu zabezpečujúceho služby vo verejnom záujme a predpokladané počty cestujúcich YT. Číselné hodnoty ZSSK, ktoré Dopravný úrad spracovával v skúške, boli v značnej miere ovplyvnené situáciou spôsobenou dlhodobou pandemiou z roku 2021, ako aj situáciou s bezplatným cestovným pre cestujúcich z Ukrajiny v roku 2022.

Záverom možno konštatovať, že nová služba na trase Bratislava hl. st. – Humenné a späť, ktorú plánuje spoločnosť YT začať prevádzkovať v termíne od 10.12.2023, nie je spôsobilá narušiť hospodársku rovnováhu zmluvy.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne a skutkové dôvody Dopravný úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Udelením práva prístupu novej služby k železničnej infraštruktúre Dopravný úrad nepreberá kompetencie manažéra infraštruktúry, ktorý je v zmysle § 38 ods. 1 zákona o dráhach povinný v súlade s pravidlami na pridelovanie kapacity infraštruktúry zabezpečiť prístup k železničnej infraštruktúre v celej železničnej sieti, ktorú prevádzkuje, každému železničnému podniku, ktorý má platnú licenciu na poskytovanie dopravných služieb a platné bezpečnostné osvedčenie podľa § 86 zákona o dráhach.

V nadväznosti na poskytnutie práva prístupu navrhovanej novej služby k železničnej infraštruktúre týmto rozhodnutím bude následne ŽSR realizovať proces pridelovania kapacity infraštruktúry a tvorby cestovného poriadku podľa pravidiel zverejnených v Podmienkach používania železničnej siete pre GVD pre príslušný rok podľa reálneho začatia prevádzkovania novej služby. V rámci tohto procesu budú stanovené presné časy odchodov a príchodov vlakov novej služby s ohľadom na ďalšie vlaky vedené na danom traťovom úseku v súlade s ustanovením § 45 ods. 2 zákona o dráhach a s ohľadom na prípadné obmedzenia kapacity železničnej infraštruktúry.

P o u č e n i e

Podľa § 39 ods. 5 zákona o dráhach toto rozhodnutie je konečné a proti tomuto rozhodnutiu Dopravného úradu nemožno podať rozklad.

V súlade s § 39 ods. 3 zákona o dráhach po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia manažér infraštruktúry je oprávnený povoliť prístup k železničnej infraštruktúre.

Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom.

Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia.

Pavol Hudák, MSc
predseda Dopravného úradu

Rozhodnutie sa doručí účastníkom konania:

1. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, P. O. BOX 100, 810 05 Bratislava 15;
2. Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., Rožňavská 1, 832 72 Bratislava 3;
3. Železnice Slovenskej republiky, generálne riaditeľstvo, Klemensova 8, 813 61 Bratislava 1;
4. YOSARIA TRAINS, a.s., Tomášikova 10/D, 821 03 Bratislava